

AD MARINA , BAR
FINANSIJSKI ISKAZI ZA GODINU ZAVRŠENU
NA DAN 31. DECEMBRA 2022.

Revizija i konsalting

Podgorica

Radoja Dakića 4A, Lamela 1-9

Tel/fax +382 20 237 665

Mob.tel. +382 69 390 330

AD MARINA, BAR

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH ISKAZA ZA 2022. GODINU

Sadržaj	Strana
Izjava o odgovornosti rukovodstva	1
Mišljenje revizora	2 – 4
Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) za 2022. godinu	5
Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja) na dan 31. decembra 2022. godine	6
Izveštaj o promjenama na kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 - 26

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom finansijskih iskaza Akcionarskog društva "Marina" - Bar na dan 31.12.2022. godine za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski iskazi realno i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Akcionarskog društva "Marina" - Bar na dan 31. decembra 2022. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima Crne Gore.

Prihvatao našu odgovornost za istinit i objektivni prikaz finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore.

Prema našem najboljem znanju i uvjerenju, ovim potvrđujemo sledeće:

1. Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u internom sistemu kontrole ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na finansijske iskaze nijesu bila uključena u nezakonite radnje ;
2. Stavili smo vam na raspolaganje sve poslovne knjige i potkrepljujuću dokumentaciju i sve zapisnike sa sednica Organa upravljanja i rukovođenja za kalendarsku 2022. godinu i period do završetka revizije ;
3. U finansijskim iskazima nema materijalno značajnih pogrešnih iskazivanja ili propusta;
4. Društvo je postupalo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora koji bi, u slučaju nepridržavanja, mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze. Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima zakonodavnih i izvršnih organa koji bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze;
5. Prikazali smo sve nastale, kao i potencijalne obaveze;
6. Nemamo planove niti namjere koje bi mogle materijalno značajno da izmijene knjigovodstvenu vrijednost ili klasifikaciju sredstava i obaveza prikazanih u finansijskim iskazima;
7. Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili u napomenama uz njih.

U ime rukovodstva Društva,

Stojković Željko, Izvršni direktor

Bar, 13.04.2023.godine

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA AD "MARINA", BAR

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza AD Marina, Bar (u daljem tekstu, Društvo), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji (bilans stanja) na dan 31.12.2022. godine, iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha), iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja opisanih u odjeljku osnova za mišljenje sa rezervom, priloženi finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima finansijski položaj AD Marina, Bar na dan 31. decembra 2022. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore.

Osnova za mišljenje sa rezervom

1. Kao što je navedeno u napomeni 14. uz finansijske iskaze, u okviru nekretnina i opreme na dan 31.12.2022. godine iskazane su i investicije u toku koje se odnose na investicioni objekat marine u vrijednosti od 8.721.478 € što predstavlja 85,29 % ukupne vrijednosti nekretnina i opreme (10.225.896 €).

Navedeni investicioni objekat je u izgradnji i djelimično se koristi. Izgradnja ovog objekta traje duže od 15 godina, a od djelimičnog korišćenja objekta ostvaruju se prihodi. Društvo zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa nije vršilo obračun amortizacije niti test obezvređenja investicija u toku u skladu sa zahtjevom MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.

Na osnovu prezentirane dokumentacije nijesmo bili u mogućnosti da procijenimo efekte potencijalnog obezvređenja investicija u toku na finansijske iskaze Društva.

2. U skladu sa članom 2 Zakona o lukama, lučko zemljište i infrastruktura su u državnoj svojini. Društvo nije izvršilo isknjižavanje zemljišta i lučke infrastrukture jer, bez učešća nadležnih državnih organa, nije moguće izvršiti razgraničenje vlasništva nad infrastrukturom niti utvrditi da li će Društvo dobiti pravičnu novčanu naknadu prilikom prenosa vlasništva sa Društva na Državu.

Nijesmo bili u mogućnosti da procijenimo potencijalne efekte na finansijske iskaze Društva koji mogu nastati kao rezultat procesa isknjižavanja imovine.

Skretanje pažnje

3. Kao što je prikazano u Napomeni 23, na dan 31.12.2022. godine protiv Društva se vodi više sudskih sporova čiji konačan ishod trenutno nije moguće predvidjeti. Društvo je izvršilo procjenu uspjeha za sve sudske sporove i prema navodima rukovodstva ne očekuju se značajniji odlivi sredstava po ovom osnovu.

Pored sporova manje vrijednosti, protiv Društva se vode i sledeći sporovi:

3.1. “Belmonte System“ Ltd Maršalska ostrva je Privrednom sudu Crne Gore podnio tužbu radi naplate 478.677 € sa zakonskom zateznom kamatom, po osnovu preuzimanja potraživanja od SIA Multikapitals nakon što potraživanje nije uspjelo da se naplati preko P group doo Podgorica. Društvo je podnijelo kontratužbu Privrednom sudu 10.09.2019.godine protiv SIA Multikapitals i “Belmonte System“ Ltd Maršalska ostrva radi utvrđivanja ništavosti ugovora o cesiji kojim je potraživanje prenijeto na “Belmonte System“ Ltd.

U periodu od 2020. – 2022. godine ovaj predmet je više puta bio na odlučivanju kod Privrednog i Apelacionog suda Crne Gore pri čemu je Rješenjem Apelacionog suda Crne Gore Pž.br. 46/22 od 05.04.2022. godine ukinuto Rješenje Privrednog suda od 22.11.2021. godine i predmet vraćen na ponovno odlučivanje.

3.2. Luka Bar a.d., Bar vodi sudski spor protiv Društva radi utvrđivanja učešća Luke Bar u kapitalu Društva, proporcionalno vrijednosti uložених sredstava u izgradnji marine ili isplate duga po osnovu neosnovanog bogaćenja. Ovaj spor pred Privrednim sudom se nalazi u mirovanju radi rješavanja spornih pitanja uz učešće nadležnih državnih organa.

4. U 2021. godini, protiv Društva je pokrenuo sudski spor bivši zaposleni zbog neadekvatno obračunatih naknada iz radnog odnosa.

Po Rješenju Gž.br 5199/22 od 25.11.2022. godine, Viši sud je ukunuo presudu Osnovnog suda u Baru kojom je bio usvojen tužbeni zahtjev i predmet vratio na ponovno odlučivanje. Vrijednost spora je 68.812 €.

Naše mišljenje ne sadrži rezervu u vezi sa navedenim pitanjem.

Izvjestaj o drugim zakonskim zahtjevima

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i tačnost godišnjeg izvještaja menadžmenta u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore.

Naši postupci u tom pogledu su obavljeni u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 “Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izvještaje koji su bili predmet revizije” i ograničeni su samo na ocjenu usaglašenosti godišnjeg izvještaja menadžmenta sa revidiranim finansijskim iskazima.

Po našem mišljenju, godišnji izvještaj menadžmenta Društva za 2022. godinu, po svim materijalno značajnim pitanjima, usklađen je sa revidiranim finansijskim iskazima Društva za 2022. godinu i sastavljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih iskaza za tekući period. U postojećim okolnostima smatramo da nema ključnih pitanja odabranih za posebno saopštavanje, svi aspekti su obrađeni u kontekstu revizije finansijskih iskaza u cjelini, kao i formiranju našeg mišljenja, a određene okolnosti na koje bi trebalo ukazati date su u samom Izvještaju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi postoje.

Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Kao dio revizije u skladu sa ISA standardima, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

* Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole.

* Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola entiteta.

* Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

* Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva, i na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nijesu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

* Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanjivanja i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

U Podgorici, 13.04.2023. godine

Boško Nilević, ovlašćeni revizor

Sunčica Krstić, ovlašćeni revizor

Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)

(u Eur)

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od prodaje – neto prihod	3.1,5	1.002.967	943.034
Promjene vrijednosti zaliha		-	-
Ostali prihodi iz poslovanja	3.1,6	339.073	279.911
		1.342.040	1.222.945
Troškovi poslovanja			
Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	3.2,7	(40.967)	(36.697)
Ostali troškovi poslovanja (rezerviranja i ostali poslovni rashodi)	3.2,7	(161.473)	(125.524)
		(202.440)	(162.221)
Amortizacija	3.8,8	(60.076)	(65.851)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični Rashodi			
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	3.4,9	(458.880)	(394.053)
Troškovi poreza i doprinosa	3.4,9	(161.154)	(236.175)
- Troškovi poreza	3.4,9	(34.780)	(50.600)
- Troškovi doprinosa za penzije	3.4,9	(108.064)	(111.023)
- Troškovi doprinosa	3.4,9	(18.310)	(74.552)
		(620.034)	(630.228)
Ostali rashodi iz poslovanja	10	(2.432)	(5.896)
Poslovni rezultat		457.058	358.749
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	3.3,11	5.981	4.481
Vrijednosno uskalđivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtnog Imovine	3.3,11	(84.686)	(38.713)
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa povezanim licima	3.3,11	(4)	(19)
Finansijski rezultat		(78.709)	(34.251)
Rezultat prije oporezivanja		378.349	324.498
Poreski rashod perioda			
Tekući porez na dobit	3.5,12	40.538	28.179
Odloženi poreski rashodi ili prihodi periodi		-	-
		40.538	28.179
Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja		337.811	296.319
Neto sveobuhvatni rezultat		337.811	296.319

U Baru
Dana, 31.03.2023. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Aleksa Ćorić

Odgovorno lice
Izvršni direktor

Stojović Željko

Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)

	Napomena	2022.	(u Eur) 2021.
Aktiva			
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	3.6,13		
1. Koncesije, patenti, licence i slična prava		-	-
Nekretnine, postrojenje, oprema i biloška sredstva			
1. Zemljište i objekti	3.7,14	1.008.928	1.105.728
2. Postrojenja i oprema	3.7,14	8.978.079	8.983.273
3. Investicione nekretnine	3.7,14	220.391	-
4. Avansi za NPO i biološka sredstva	3.7,14	18.498	11.866
Stalna imovina		10.225.896	10.100.867
Kratkoročna potraživanja			
Potraživanja od kupaca	3.10,15	218.724	260.437
Ostala potraživanja	16	8.810	6.004
		227.534	266.441
Gotovina na računima i u blagajni	3.11,17	2.144.232	1.659.834
Aktivna vremenska razgraničenja	18	14.428	4.962
Ukupna aktiva		12.612.090	12.032.104
Pasiva			
Kapital			
Osnovni kapital	19	8.801.155	8.801.155
Zakonske rezerve	19	93.614	93.614
Revalorizacije rezerve		220.213	86.843
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	19	2.694.004	2.397.685
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	19	337.811	296.319
		12.146.797	11.675.616
Odložene poreske obaveze			
Dugoročni odloženi prihodi			
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze			
Obaveze prema dobavljačima	3.9,20	7.520	626
Ostale obaveze iz poslovanja	3.9,21	3.410	3.410
Ostale kratkoročne obaveze	3.9,21	36.817	38.467
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost	3.9,21	9.235	10.421
Obaveze po osnovu poreza na dobit	3.9,21	40.538	28.179
		97.520	81.103
Pasivna vremenska razgraničenja	22	367.773	275.385
Ukupna pasiva		12.612.090	12.032.104

U Baru
Dana, 31.03.2023. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza
A. Ćorić
Aleksa Ćorić

Odgovorno lice
Izvršni direktor
Stojović Željko
Stojović Željko

Izveštaj o promjenama na kapitalu

Opis promjene	(u Eur)				
	Kapital	Reval. rezerve	Rezerve	Nerasp. dobit	Ukupno
Stanje 1.januara 2021.	8.801.155	86.843	84.055	2.574.376	11.546.429
Neto dobitak tekuće godine	-	-	-	296.319	296.319
Raspodijela neto dobitka	-	-	9.559	(176.691)	(167.132)
Stanje 31. decembra 2021.	8.801.155	86.843	93.614	2.694.004	11.675.616
Stanje 1.januara 2022.	8.801.155	86.843	93.614	2.694.004	11.675.616
Procjena invest.nekretnina	-	133.370	-	-	133.370
Neto dobitak tekuće godine	-	-	-	337.811	337.811
Stanje 31. decembra 2022.	8.801.155	220.213	93.614	3.031.815	12.146.797

U Baru
Dana, 31.03.2023. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Aleksa Ćorić

Odgovorno lice

Izvršni direktor
Stojović Željko

Bilans tokova gotovine

	2022.	(u Eur) 2021.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.440.190	1.287.314
Prodaja i primljeni avansi	1.413.634	1.250.184
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	5.981	4.481
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	20.575	32.649
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(938.199)	(890.656)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(186.789)	(160.394)
Zarade naknade zarada i ostali lični rashodi	(620.033)	(630.236)
Plaćene kamate	(4)	(19)
Porez na dobitak	(28.179)	(14.302)
Plaćanje po osnovu ostalih javnih prihoda	(103.194)	(85.705)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	501.991	396.658
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja		-
Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)		-
Prodaja nemater. ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme		-
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)		-
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja		-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(15.641)	(47.302)
Kupovina akcija i udjela (neto prilivi)		-
Kupovina nemater. ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(15.641)	(47.302)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)		-
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(15.641)	(47.302)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		-
Uvećanje osnovnog kapitala		-
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)		-
Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze		-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.952)	(124.849)
Otkup sopstvenih akcija i udjela	-	-
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	-	-
Finansijski lizing	-	-
Isplaćene dividende	(1.952)	(124.849)
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.952)	(124.849)
Neto tok gotovine	484.398	224.507
Gotovina na početku izveštajnog perioda	1.659.834	1.435.327
Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine		
Gotovina na kraju izveštajnog perioda	2.144.232	1.659.834

U Baru
Dana, 31.03.2023. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Aleksa Ćorić
A. Ćorić

Odgovorno lice

Izvršni direktor
Stojović Željko

Željko Stojović

1. Osnivanje i opšte informacije o društvu

Akcionarsko društvo "Marina" Bar osnovano je nakon statusne segmentacije akcionarskog društva „Prekookeanska plovidba“, Bar.

Rješenjem Privrednog suda u Podgorici Fi 1601/01 od 11. juna 2001. godine, Društvo je upisano u sudski registar. U skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore (Sl.list RCG 6/02), Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 12. avgusta 2002. godine pod registarskim brojem 4-0001451/001.

Osnovna djelatnost Društva je djelatnost marine i pratećih usluga marine.

Na dan 31. decembra 2022. godine Društvo je imalo 38 zaposlenih (31. decembar 2021. godine 35 zaposlenih).

Sjedište Društva je u Baru, Obala 13 jula bb.

Organi upravljanja i rukovođenja Društvom su Skupština akcionara kao najviši organ Društva, Odbor direktora kao organ upravljanja i rukovođenja, Izvršni direktor i Sekretar društva.

Skupštinu akcionara čine ovlašćeni predstavnici svih akcionara Društva.

Odbor direktora ima pet člana koji se biraju na period od jedne godine.

Članove Odbora direktora bira Skupština akcionara.

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

2.1. Zakonska regulativa

Društvo vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl.list CG", br. 152/22), odnosno na osnovu Uredbe o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda ("Sl.list RCG", br. 69/2002), po kojima se od 1.01.2003. godine u Crnoj Gori primjenjuju svi Međunarodni računovodstveni standardi ("MRS"). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja ("MSFI") primjenjuju se za finansijske iskaze koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Finansijski iskazi su sastavljeni po načelu istorijskog troška, odnosno nabavne vrijednosti i cijene koštanja.

Društvo je sastavilo finansijske iskaze u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl.list CG“, br. 011/20).

U sastavljanju ovih iskaza, Društvo je primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Finansijski iskazi su prikazani u EUR.

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski iskazi za 2021. godinu, koji su preuzeti iz računovodstvenih evidencija Društva. Podaci iz finansijskih iskaza za 2021. godinu su usklađeni sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica. Obezbijeđena je uporedivost podataka, kroz identičnu primjenu kontnog okvira uključujući i finansijske iskaze.

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza - nastavak

2.3. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski iskazi su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koji podrazumijeva da će Društvo nastaviti poslovanje u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest mjeseci od datuma finansijskih iskaza.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva korišćenje najboljih mogućih procjena i pretpostavki koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, budući da se stvarni rezultati mogu razlikovati od procijenjenih iznosa.

Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme i investicionih nekrenina.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja godišnjeg računa za 2022. godinu su sljedeće:

3.1. Prihodi

a) Prihodi od prodaje

Prihodi se priznaju do nivoa očekivane koristi za Društvo, pod uslovom da se taj iznos može pouzdano izmjeriti.

Prihodi se priznaju u trenutku prelaska značajnih rizika i koristi od vlasništva na kupca i kada nema značajne neizvjesnosti u pogledu naplativosti obračunatih prihoda i mogućnosti reklamacije.

Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za porez na dodatu vrijednost.

Društvo dominantno ostvaruje prihode od iznajmljivanja prostora marine.

Prihodi od iznajmljivanja marine se evidentiraju u trenutku pružanja usluge.

Unaprijed naplaćeni (obračunati) prihodi se iskazuju kao odloženi prihodi i prenose se u redovne prihode u trenutku izvršenja usluge.

Za potraživanja koja nisu naplaćena u ugovorenom roku i čija je naplata otežana, ispravka vrijednosti se iskazuje kao posebna pozicija u okviru ostalih rashoda.

Prihodi po osnovu naplate ovih potraživanja iskazuju se u okviru ostalih prihoda u momentu naplate.

b) Ostali prihodi

Ovu bilansnu poziciju čine prihodi od izdavanja u zakup, smanjenja obaveza prema dobavljačima i naplate ranije ispravljenih potraživanja.

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju sve troškove direktno vezane za izvršenje osnovne djelatnosti Društva i uključuju troškove potrošnog i ostalog materijala, goriva i energije, bruto zarade i naknade zarada, troškove amortizacije, održavanja i usluge pružene od strane trećih lica.

Poslovni rashodi obuhvataju i nematerijalne troškove kao što su troškovi reprezentacije, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostale troškove nastale u tekućem obračunskom periodu.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika – nastavak

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi evidentiraju se u bilansu uspjeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, u stvarno nastalom iznosu, u obračunskom periodu na koji se odnose (princip sučeljavanja prihoda i rashoda).

3.3. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju prihode od kamata po osnovu potraživanja i plasmana kao i rashode kamata. Prihodi i rashodi od kamata se iskazuju u momentu obračuna prema ugovorenim kamatnim stopama.

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu preračunavanja transakcija u stranoj valuti, kao i monetarne aktive i pasive.

Takođe, prihodi po osnovu uloženi sredstava u društva i banke iskazuju se u bilansu uspjeha kao finansijski prihodi u periodu u kome su nastali.

3.4. Naknade zaposlenima

a) Doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa propisima Crne Gore, Društvo je u obavezi da obustavi i uplati, u ime zaposlenih, doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim odgovarajućim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima.

Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju se na teret rashoda perioda na koji se odnose. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

b) Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarne nagrade

Shodno članu 52 Kolektivnog ugovora Društva, prilikom odlaska u penziju, zaposlenom pripada naknada od šest njegovih neto zarada za posljednji mjesec, a ne manje od četiri prosječne neto zarade kod Poslodavca ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

Na osnovu MRS 19 – Primanja zaposlenih, zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Isplata jubilarnih nagrada se utvrđuje na osnovu broja godina koje je zaposleni neprekidno proveo u Društvu (uključujući i rad zaposlenog kod AD „Prekookeanska plovidba“ Bar) u trajanju od 10, 20, 30 i 35 godina, kao što slijedi:

broj godina	iznos
10	2 prosječne zarade
20	2,5 prosječne zarade
30	3 prosječne zarade
35	3,5 prosječne zarade

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju po procjeni rukovodstva Društva nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga nijesu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika – nastavak

3.5. Porezi

Tekući porez na dobit

Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Sl.list CG", br. 65/01... 152/22). Stope poreza na dobit su progresivne i iznose :

- Do 100.000,00 € 9 %,
- Od 100.000 € do 1.500.000 € : 9.000 € + 12 % na iznos preko 100.000 €,
- Preko 1.500.000 € : 177.000 € + 15 % na iznos preko 1.500.000 €,

Opozreza dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u Bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (čl. 8 i 9 za usklađivanje prihoda i čl. 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Prihodi od kapitalnih dobitaka uključuju se u poresku osnovicu u godini u kojoj su ostvareni u visini od 100%. Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini. Ako se i posle izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, prenijeti kapitalni gubitak se može prenijeti na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Zakon o porezu na dobit Crne Gore ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnov za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za smanjenje opozreze dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Poreski efekti koji se odnose na privremene razlike između osnovice po kojoj se pojedina sredstva i obaveze priznaju u poreskom bilansu i iznosa o kojima su ta sredstva i obaveze iskazane u finansijskim iskazima, iskazani su kao odložena poreska sredstva ili odložene poreske obaveze.

Model za obračun rashoda amortizacije u poreskom bilansu odnosi se na 5 grupa stalnih sredstava, sa odgovarajućim amortizacionim stopama.

Opozreza privremena razlika nastala kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove poreske osnovice, priznaju se kao odložena poreska obaveza kada je poreska amortizacija ubrzana, odnosno odloženo poresko sredstvo ako je poreska amortizacija sporija od računovodstvene amortizacije.

Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze i doprinose koji se plaćaju po republičkim i opštinskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su iskazani u bilansu uspjeha u okviru ostalih poslovnih rashoda.

3.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja početno se priznaju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštavanja. Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvrjeđenja.

Nematerijalna ulaganja sa ograničenim vijekom upotrebe amortizuju se korišćenjem proporcionalne stope tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe. Za nematerijalna ulaganja čije je vrijeme korišćenja utvrđeno ugovorom godišnja stopa amortizacije proističe iz ugovora.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika - nastavak

Nematerijalna ulaganja se odnose na softver za vođenje poslovnih knjiga.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom prestanka priznavanja nekog nematerijalnog sredstva, kao razlika između neto prodajne vrijednosti i neto knjigovodstvene vrijednosti, priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

3.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Početno priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Vrednovanje nakon početnog priznavanja za nekretnine i opremu vrši se po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, koja predstavlja fer (poštenu) vrijednost na dan revalorizacije, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i nastalo obezvređenje. Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina i vrši se u slučajevima kada neto sadašnja vrijednost nekretnina i opreme materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstava na dan iskaza o finansijskoj poziciji (bilans stanja).

Pozitivni efekti procjene vrijednosti iskazuju se kao revalorizaciona rezerva. Za smanjenje vrijednosti nekretnina i opreme se umanjeno revalorizacione rezerve za svako osnovno sredstvo do iznosa koji je ranije bio knjižen kao revalorizaciona rezerva. Iznos umanjenja iznad revalorizacione rezerve iskazan je u okviru ostalih rashoda tekućeg perioda.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se naknađuje na teret ostalih rashoda. Alat i inventar raspoređuju se u osnovna sredstva, ako im je rok upotrebe duži od jedne godine, odnosno ako se kalkulatивно otpisuju.

Troškovi pozajmljivanja (kamate i slični troškovi) ugovoreni i nastali zbog pribavljanja određenih sredstava, ako je potrebno duže vrijeme da se počnu koristiti i koji su nastali do završetka izgradnje, kapitalizuju se.

3.8. Amortizacija

Amortizacija se obračunava na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine, postrojenja i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine, postrojenja i opremu.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa osnovnih sredstava, koji je služio za obračun amortizacije i primijenjene stope su sljedeće:

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika - nastavak

Glavne grupe sredstava	Procijenjeni korisni vijek (godina)	Stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u pores svrhe (%)
Poslovna zgrada i Radionica	77	1.30	5
Dokovi	18	5.56	5
Zgrada toplane	150	0.67	5
Naplatna rampa parking			
Prostora	12	8.33	20
Računarska oprema	5	20.00	30
Kancelarijski namještaj	8	12.50	15

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala osnovna sredstva primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu bez obzira na datum aktiviranja.

3.9. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor na osnovu kojeg nastaju finansijsko sredstvo jednog subjekta i finansijska obaveza ili instrument kapitala.

Klasifikacija finansijskih instrumenata se vrši na osnovu njihovog značaja pri prvom priznavanju na :

- Finansijska sredstva,
- Finansijske obaveze i
- Instrumente kapitala.

3.9.1 Finansijska sredstva

Finansijska sredstva Društva uključuju gotovinske ekvivalente i gotovinu, potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja, date kredite i pozajmice.

Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih sredstava u momentu inicijalnog priznavanja.

Društvo priznaje finansijska sredstva u svom bilansu stanja samo onda kada ono postane jedna od ugovornih strana u finansijskom instrumentu.

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za direktno pripisive transakcione troškove (osim u slučaju kada se radi o finansijskim sredstvima koja se vrednuju po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, kada se transakcioni troškovi tretiraju kao rashodi perioda).

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada je došlo do isteka ugovornog prava ili prenosa prava na prilive gotovine po osnovu tog sredstva, i kada je Društvo izvršilo prenos svih rizika i koristi koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika - nastavak

Potraživanja

Nakon inicijalnog priznavanja, potraživanja se umanjuju za eventualno obezvređenje.

U bilansu stanja Društva ova kategorija finansijskih sredstava obuhvata potraživanja od kupaca po osnovu prodaje i druga potraživanja iz poslovanja.

Potraživanja od kupaca po osnovu prodaje se evidentiraju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti obezvređenih potraživanja. Ispravka vrijednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja.

Procjenjivanja kratkoročnih potraživanja i plasmana vrši se na kraju obračunskog perioda na osnovu rizika naplativosti. Potraživanja koja nisu naplaćena do kraja obračunskog perioda procjenjuju se na sljedeći način:

- *Indirektan otpis*, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti vrši se kod potraživanja od kupaca kod kojih je od roka za njihovu naplatu prošlo najmanje 365 dana. Rukovodstvo Društva razmatra mogućnost naplate potraživanja starijih od 365 dana, i u skladu sa tim vrši ispravku potraživanja.

Indikatori vjerovatne nenaplativosti potraživanja su: kašnjenje kupca u izmirivanju svoje obaveze, blokada računa kupca, nad kupcem je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, prilikom usklađivanja potraživanja i obaveza, kupac ne priznaje iskazano potraživanje itd.

Prihodi od ukidanja ispravke vrijednosti po osnovu naknadno naplaćenih iznosa i procijenjene naplativosti potraživanja priznaju se u korist bilansa uspjeha.

- *Direktan otpis* vrši se za potraživanja koja nisu uspjela da se naplate ni sudskim putem, kao i ostala zastarela potraživanja u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.

3.9.2 Finansijske obaveze

Društvo priznaje finansijske obaveze u svom bilansu stanja samo onda kada ono postane jedna od ugovornih strana u finansijskom instrumentu.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne i kratkoročne kredite i zajmove, obaveze po osnovu finansijskog lizinga, obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, uvećanoj za direktno pripisive troškove transakcija. Izuzetno od opšteg pravila početnog priznavanja finansijskih obaveza, kratkoročne beskatmatne obaveze kod kojih je efekat diskontovanja nematerijalan, inicijalno se priznaju po originalnoj fakturnoj vrijednosti.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamijenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmijenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika - nastavak

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza je kao što slijedi:

(a) Krediti od banaka

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti.

Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva, odnosno u periodu do 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

(b) Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale tekuće obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrijednosti.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja

3.10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, depozite po viđenju kod poslovnih banaka i i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.11. Revalorizacije rezerve

Revalorizacije rezerve su formirane po osnovu efekata izvršene procjene vrijednosti nekretnina i opreme koju je Društvo izvršilo u skladu sa metodom računovodstvenog obuhvatanja i izvještavanja njihove vrijednosti, koji je dozvoljeni računovodstveni tretman po MRS 16-Osnovna sredstva (nekretnine postrojenja i oprema).

Efekat revalorizacije pojedinog osnovnog sredstva koji je iskazan u revalorizacionim rezervama realizuje se u slučaju prodaje, odnosno rashodovanja osnovnog sredstva i iskazuje direktno kao povećanje neraspoređene dobiti ili kao smanjenje akumuliranog nepokrivenog gubitka.

3.12. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će doći do odliva sredstava kako bi se izmirila obaveza i kada se iznos ovih obaveza može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu na osnovu procjene rukovodstva Društva u pogledu izdataka koji će nastati za izmirenje takve obaveze.

Odmeravanje rezervisanja se vrši u visini najbolje procjene izdataka koji će biti potrebni za izmirivanje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izvještajima, kao ni potencijalna imovina, već se samo o njima daje informacija u napomenama uz finansijske iskaze.

Društvo nije vršilo rezervisanja za sudske sporove imajući u vidu procjene uspješnosti u sporovima od strane advokata.

4. Upravljanje finansijskim rizicima

Poslovne aktivnosti Društva izlažu Društvo različitim finansijskim rizicima, uključujući kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik (rizik promjene deviznih kurseva i rizik kamatnih stopa). Društvo ne koristi derivativne finansijske instrumente niti bilo koje druge instrumente obezbeđenja od ovih rizika.

a) Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje valutni rizik i rizik promjene kamatnih stopa. Nije bilo značajnijih promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili mjeri taj rizik.

Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Obzirom da Društvo sva potraživanja i obaveze iskazuje u Eur valutni rizik je značajno umanjen.

Kamatni rizik

Rizik kamatnih stopa je rizik promjena u vrijednosti finansijskih instrumenata, a koje nastaju kao rezultat promjena kamatnih stopa na tržištu.

Aktivnosti Društva izložene su riziku od promjene u nivou kamatnih stopa u dijelu kamatonosnih sredstava i obaveza. Ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na dan izvještavanja imaju fiksne stope.

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo je izloženo kreditnom riziku do nivoa ukupne vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja koja su iskazana u bilansu stanja. Potraživanja od kupaca su u razumnoj mjeri diversifikovana na pojedine kupce. Naplativost ovih potraživanja nije u velikoj mjeri zavisna od ekonomskih faktora, budući da se baziraju na dugoročnim i ustaljenim poslovnim aranžmanima.

Rukovodstvo Društva smatra da će ukupna sadašnja vrijednost potraživanja biti naplaćena.

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Društvo neće uspjeti da ispuni svoje obaveze vezane za finansijske obaveze.

Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

5. Poslovni prihodi

	2022.	(u Eur) 2021.
Prihodi od usluga		
Prihodi od veza – komunalni	39.618	36.150
Prihodi od veza – komercijalni	815.202	778.843
Prihodi od veza – sekundarni luk	110.853	97.433
Prihodi od veza – koče	30.079	27.848
Prihodi od servisa	7.215	2.760
	1.002.967	943.034

6. Ostali prihodi iz poslovanja

	2022.	(u Eur) 2021.
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja		
Prihodi od zakupa	116.729	120.922
Prihodi od rampe	156.330	118.790
Prihodi po osnovu donacija	4.485	4.706
Ostalo	3.893	6.013
	281.437	250.431
Ostali prihodi poslovanja		
Naplaćena otpisana potraživanja	11.523	20.160
Prihodi od smanjenja obaveza	2.269	7.550
Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda	43.844	1.770
	57.636	29.480
	339.073	279.911

Prihodi od zakupa se najvećim dijelom odnose od izdavanja u zakup benzinske stanice (Petrol Crna Gora MNE doo), zakup za korišćenje prostora u Marini (Ribarsko jedinstvo doo) i zakup prostora hangara (Prento Yacht Assistant doo).

Prihodi od donacija se odnose na električno vozilo i ostalu opremu koji su dobijeni na poklon od Pomorskog fakulteta i koji su evidentirani u visini obračunate amortizacije tih sredstava.

Naplaćena otpisana potraživanja predstavljaju prihod za ona potraživanja koja su u prethodnim obračunskim periodima otpisana na teret rashoda, a koja su naplaćena u tekućem obračunskom periodu.

Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda se odnose na prihode po osnovu naknadnog fakturisanja za usluge izdavanja vezova iz 2021. i 2020. godine u iznosu od 43.170 i ostale prihode iz ranijih godina u iznosu od 674 €.

7. Troškovi poslovanja

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Troškovi materijala		
Troškovi potrošnog materijala	10.658	9.549
Troškovi kancelarijskog materijala	1.851	2.000
Troškovi goriva	1.913	2.060
Utrošena električna energija	26.545	23.088
	40.967	36.697
Troškovi rezervisanja	15.500	-
Ostali troškovi poslovanja		
Troškovi PTT usluga	7.946	6.796
Troškovi tekućeg održavanja – osnovnih sredstava i programa	17.554	13.576
Troškovi transportnih usluga	424	113
Troškovi intelektualnih usluga	8.215	2.767
Troškovi revizije	3.500	3.500
Troškovi advokatskih usluga	17.458	14.913
Troškovi javnog izvršitelja i troškovi vještačenja	1.098	2.623
Troškovi komunalnih usluga	6.960	6.960
Troškovi vode	14.078	11.502
Troškovi reprezentacije	8.237	3.274
Troškovi platnog prometa	7.761	7.994
Troškovi poreza na imovinu	6.604	5.329
Troškovi članarina	3.826	2.156
Troškovi premija osiguranja	8.598	8.775
Administrativne, sudske i komunalne takse	3.241	833
Troškovi reklame i propagande	3.173	700
Troškovi provizije agenata	2.332	-
Upotreba obale u lukama	-	15.441
Trošak stipendija i sponzorstva	10.100	8.630
Trošak zakupa prostorija	1.095	-
Ostali rashodi	13.773	9.642
	145.973	125.524
	186.640	162.221

U okviru troškova održavanja iskazani su troškovi održavanja osnovnih sredstava za redovno obavljanje djelatnosti Društva kao i troškovi održavanja softvera za vođenje poslovnih knjiga.
Troškovi rezervisanja odnose se na rezervisane troškove upotrebe obale u lukama, imajući u vidu da Uprava pomorske sigurnosti nije izdala fakturu po ovom osnovu za 2022. godinu.

8. Troškovi amortizacije

	2022.	2021.
Troškovi amortizacije	60.076	65.851

9. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	2022.	(u Eur) 2021.
Neto troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi		
Troškovi neto zarada i neto naknada zarada	379.630	315.324
Troškovi autorskog honorara i ugovora o djelu	3.543	3.115
Troškovi revizorskog odbora	7.800	7.368
Trošak primanja članova odbora direktora	30.196	30.411
Troškovi otpremnine	9.962	7.104
Trošak zimnice	16.388	17.134
Jubilarnе nagrade	4.551	7.139
Dnevnice za službeni put i korišćenje sopstvenog auta	5.810	1.958
Pomoć porodici / Troškovi ostalih naknada zarada i ličnih rashoda	1.000	4.500
	458.880	394.053
Troškovi poreza i doprinosa		
Troškovi poreza		
Troškovi poreza na zarade	34.703	46.508
Troškovi poreza na ostala lična primanja	77	4.092
	34.780	50.600
Troškovi doprinosa za penzije		
Troškovi doprinosa za penzije za zaposlene	100.151	102.180
Troškovi doprinosa PIO-primanja čl. Odbora direktora	7.913	8.843
	108.064	111.023
Troškovi doprinosa		
Troškovi doprinosa za zdravstvo za zaposlene	-	53.134
Troškovi doprinosa za nezaposlene	4.855	4.894
Doprinos privrednim komorama	1.375	1.603
Troškovi prireza	4.061	7.031
Ostali doprinosi	8.019	7.890
	18.310	74.552
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	620.034	630.228

Broj zaposlenih na kraju godine je 38 (u 2021. godini 35).

10. Ostali rashodi iz poslovanja

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Rashodi po osnovu otpisa potraživanja/Ostali rashodi	896	2.735
Troškovi za privredne prestupe i prekršaje	353	550
Naknadno utvrđeni rashodi iz prethodnog perioda	1.183	2.611
	2.432	5.896

11. Finansijski prihodi i rashodi i vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika		
Prihodi od kamata	5.981	4.481
Pozitivne kursne razlike	-	-
	5.981	4.481
Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine		
Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja	(84.686)	(38.713)
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika		
Rashodi kamata	(4)	(19)
Finansijski rezultat	(78.709)	(34.251)

12. Porez na dobit

Usaglašavanje poreza na dobit po finansijskim iskazima i poreza na dobit po poreskom bilansu:

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Dobit prije oporezivanja	378.348	324.498
Usklađivanje rashoda:		
Troškovi amortizacije koji se priznaju u bilansu uspjeha	60.076	65.851
Troškovi amortizacije koji se priznaju u poreske svrhe	(95.320)	(97.683)
Troškovi koji nijesu nastali u svrhu obavljanja poslovnih aktivnosti	2.700	3.050
Otpisana sumnjiva potraživanja koja se ne priznaju u poreske svrhe	18.689	25.991
Ostalo	3.453	1.130
Prihodi od naplaćenih sumnjivih potraživanja	(5.133)	(9.733)
Poreska osnovica	362.813	313.104
Porez na dobit	40.538	28.179

13. Nematerijana ulaganja

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Nabavna vrijednost		
Stanje na početku godine	5.861	5.861
Stanje na dan 31. decembra	5.861	5.861
Ispravka vrijednosti		
Stanje na početku godine	5.861	5.861
Amortizacija za tekuću godinu	-	-
Stanje na dan 31. decembra	5.861	5.861
Sadašnja vrijednost 31. decembra	-	-

14. Nekretnine, postrojenja i oprema

	(u Eur)							
	Zemljište	Građev. objekti	Oprema	Vozila	Investicij. u toku	Invest. Nekretn.	Avansi za osn.sr.	Ukupno
Nabavna vrijednost								
Stanje 01.01.2022. godine	500.482	991.570	360.820	43.061	8.721.478	-	11.866	10.629.277
Nabavke	-	12.080	3.523	-	29.500	-	12.810	57.913
Reklasifikacija – inv.nekretnine	-	(211.779)	-	-	-	224.388	-	12.609
Aktiviranje investicija	-	-	29.500	-	(29.500)	-	-	-
Zatvaranje avansa	-	-	-	-	-	-	(6.178)	(6.179)
Stanje 31.12. 2022.	500.482	791.871	393.843	43.061	8.721.478	224.388	18.498	10.693.620
Ispravka vrijednosti osnovnih sredstava								
Stanje 01.01.2022. godine	-	(386.324)	(118.292)	(23.794)	-	-	-	(528.410)
Amortizacija za 2022.	-	(17.862)	(31.201)	(7.016)	-	(3.997)	-	(60.076)
Reklasifikacija – inv.nekretnine	-	120.761	-	-	-	-	-	120.761
Stanje 31.12.2022.	-	(283.425)	(149.493)	(30.810)	-	(3.997)	-	(467.725)
Sadašnja vrijednosti osn. sredst.31.12.2022.	500.482	508.446	244.350	12.251	8.721.478	220.391	18.498	10.225.896
Sadašnja vrijednost osn. sredst. 31.12.2021.	500.482	605.246	242.528	19.267	8.721.478	-	11.866	10.100.867

Na dan 31. decembra 2022. godine, nekretnine, postrojenja i oprema sadrže investicije u toku koje se odnose na objekat marine čija je vrijednost iskazana u iznosu od 8.721.478 € (31.12.2021. godine 8.721.478 €). Navedeni investicioni objekat je u izgradnji i djelimično se koristi. Izgradnja ovog objekta traje duže od 15 godina, a od djelimičnog korišćenja objekta ostvaruju se prihodi.

Društvo je u toku 2022. godine angažovalo nezavisnog procjenjivača za procjenu građevinskih objekata koji se izdaju u zakup (hangar i benzinska pumpa) zbog potreba reklasifikacije na investicione nekretnine. Vrijednost objekata je procijenjena na iznos od 224.388 €. Po ovom osnovu Društvo je formiralo revalorizacione rezerve u iznosu od 133.370 €.

Avansi za osnovna sredstva se odnose na plaćanja prema više dobavljača.

15. Potraživanja

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Potraživanja od kupaca		
Kupci u zemlji	480.682	449.432
Minus: Ispravka vrijednosti	(261.958)	(188.995)
	218.724	260.437
 Promjene na Ispravci vrijednosti:		
	2022.	2021.
Stanje na početku godine	(188.995)	(183.313)
Ispravka vrijednosti u toku godine	(84.687)	(38.007)
Smanjenja – Naplaćeno u toku godine	11.724	32.325
	(261.958)	(188.995)

Računovodstvenim politikama Društva je predviđeno da se kratkoročna potraživanja čija naplata nije izvjesna, indirektno otpisuju na teret rashoda preko računa ispravke vrijednosti nakon 365 dana.

16. Ostala potraživanja

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Ostala nepomenuta potraživanja		
Potraživanje od Fonda zdravstva	7.284	4.929
Potraživanje od Centra za socijalni rad	692	875
Ostalo	834	200
	8.810	6.004

17. Gotovina na računima i u blagajni

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Žiro račun	1.533.397	1.290.440
Devizni račun	609.144	367.725
Blagajna	1.691	1.669
	2.144.232	1.659.834

Finansijsko poslovanje Društvo obavlja preko više poslovnih banaka.

18. Aktivna vremenska razgraničenja

	(u Eur)	
	2022.	2021.
Ragraničeni plaćeni troškovi	5.856	4.962
Ostala aktivna vremenska ragraničenja	8.572	-
	14.428	4.962

19. Kapital

Akcijski kapital formiran je po osnovu statusne segmentacije Prekookeanska plovidba AD, Bar sa stanjem na dan 1. jula 2001. godine.

	2022.	(u Eur) 2021.
Akcijski kapital	8.801.155	8.801.155
Statutarne i druge reserve	93.614	93.614
Revalorizaciona rezerve	220.213	86.843
Neraspoređena dobit ranijih godina	2.694.004	2.397.685
Neraspoređena dobit tekuće godine	337.811	296.319
Stanje na dan 31.12.	12.146.797	11.675.616

Na dan 31. decembar 2022. godine vlasnička struktura kapitala evidentirana kod Centralno klirinškog depozitarnog društva je sljedeća:

Akcionar	Iznos akcijskog kapitala	Broj Akcija	% učešća u akcionarskom kapitalu
Fizička lica	3.702.3289	639.148	42,0664
Država	1.713.671	295.838	19,4710
Investiciono-razvojni fond Crne Gore	1.496.130	258.283	16,9992
Republički fond PIO	1.179.976	203.704	13,4071
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	393.329	67.902	4,4691
Kastodi računi kod banaka	242.935	41.939	2,7603
Silver Holiday	19.000	3.280	0,2159
Drvoimpex Mobile	16.173	2.792	0,1838
Lancer	15.623	2.697	0,1775
VIP Broker-diler	9.460	1.633	0,1075
Stadion	7.895	1.363	0,0897
Bombeton	4.634	800	0,0527
Ukupno	8.801.155	1.519.379	100.00

Sve akcije su obične, iste klase i u dematerijalizovanom obliku, registrovane u Centralnom klirinškom depozitarnom društvu. Akcije Društva se kotiraju na Montenegroberzi u Crnoj Gori. Tržišna vrijednost akcija Društva na dan 31. decembra 2022. godine iznosila je 2,0000 € (31. decembra 2021. godine 2,0000 €). Nominalna vrijednost jedne akcije iznosi 5.7926 €.

20. Kratkoročne obaveze

	2022.	(u Eur) 2021.
Obaveze prema dobavljačima		
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	7.520	626
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	-	-
	7.520	626

21. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze

	2022.	(u Eur) 2021.
Obaveze prema osiguravajućem društvu	3.410	3.410
Obaveze za dividende	36.817	38.467
Obaveze po osnovu pdv-a, porez na dividendu, obavz. upravlj. lukama	9.235	10.421
Obaveze po osnovu poreza na dobit	40.538	28.179
	90.000	80.477

22. Pasivna vremenska razgraničenja

	2022.	(u Eur) 2021.
Obračunati rashodi po osnovu primljenih usluga	3.200	-
Razgraničeni prihodi po osnovu donacija	4.586	9.071
Razgraničeni prihodi	344.487	266.314
Ostali obračunati rashodi	15.500	-
	367.773	275.385

Razgraničeni prihodi sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu 344.487 € (31. decembra 2021. godine 266.314 €) odnose se na prihode budućeg perioda po osnovu zaključenih jednogodišnjih ugovora sa korisnicima usluga marine.

Ostali obračunati rashodi odnose se na rezervisane troškove za upotrebu obale za 2022. godinu.

23. Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine vodi sudske sporove u kojima se javlja kao tužilac i tuženi.

U tri najznačajnija spora Društvo se javlja kao tužena strana:

1. "Belmonte System" Ltd Maršalska ostrva je Privrednom sudu Crne Gore podnio tužbu 16.09.2016.godine radi naplate iznosa od 478,677 € sa zakonskom zateznom kamatom, po osnovu preuzimanja potraživanja od SIA Multikapitals, nakon što potraživanje nije uspjelo da se naplati preko P group doo Podgorica.

Društvo je po ovom osnovu podnijelo kontratužbu Privrednom sudu 10.09.2019.godine protiv SIA Multikapitals i "Belmonte System" Ltd Maršalska ostrva radi utvrđivanja ništavosti ugovora o cesiji kojim je potraživanje prenijeto na "Belmonte System" Ltd.

U periodu od 2020. – 2022. godine ovaj predmet je više puta bio na odlučivanju kod Privrednog i Apelacionog suda Crne Gore pri čemu je Rješenjem Apelacionog suda Crne Gore Pž.br. 46/22 od 05.04.2022. godine ukinuto Rješenje Privrednog suda od 22.11.2021. godine i predmet vraćen na ponovno odlučivanje.

2. Luka Bar a.d., Bar vodi sudski spor protiv Društva radi utvrđivanja učešća Luke Bar u kapitalu Društva, proporcionalno vrijednosti uložених sredstava u izgradnji marine ili isplate duga po osnovu neosnovanog bogaćenja. Ovaj spor pred Privrednim sudom se nalazi u mirovanju radi rješavanja spornih pitanja uz učešće nadležnih državnih organa.

3. U 2021. godini, protiv Društva je pokrenuo sudski spor i bivši zaposleni zbog neadekvatno obračunatih naknada iz radnog odnosa.

Po Rješenju Gž. br. 5199/22 od 25.11.2022. godine, Viši sud je ukunuo presudu Osnovnog suda u Baru kojom je bio usvojen tužbeni zahtjev i predmet vratio na ponovno odlučivanje.
Vrijednost spora je 68.812 €.

Prema navodima rukovodstva, Društvo ne očekuje značajnije odlive sredstava po ovom osnovu.

24. Događaji nakon datuma bilansa

Nije bilo događaja nakon datuma izvještajnog perioda koji bi zahtijevali korekcije u finansijskim iskazima.

* * *